

2026

Verlag verkenner

J. Th. Kröger

JessLokaal

2-4-2026

Voorwoord

Op 18 maart hebben de verkiezingen plaatsgevonden. Naar aanleiding van de uitslag, waarbij JessLokaal als grootste partij uit de bus kwam, ben ik door lijsttrekker Lars Dignum benaderd met het verzoek om als verkenner op te treden. Met veel enthousiasme heb ik deze taak op mij genomen en in de afgelopen periode met alle betrokken partijen openhartige en constructieve gesprekken gevoerd. Hoewel de opdracht aan mij is verstrekt door JessLokaal, richt ik dit verslag nadrukkelijk aan de voltallige gemeenteraad.

Het was mijn streven om met iedere partij een open dialoog aan te gaan en dat is gelukt. In totaal heb ik negen gesprekken gevoerd: met vertegenwoordigers van de acht partijen en met Gert Meijer in zijn rol als griffier. Mijn wens is dat in dit verslag de posities van alle partijen recht worden gedaan, juist omdat ik ervoor gekozen heb om geen schriftelijke verslagen van de gesprekken te maken, maar open het gesprek aan te gaan. Ik wil alle deelnemers bedanken voor hun openheid en het delen van hun politieke en maatschappelijke drijfveren. Met gepaste trots kan ik melden dat alle delegaties waardevolle en positieve inzichten deelden. In veel gevallen schetsten zij een helder en eenduidig beeld van wat zij verwachten op zowel het vlak van de werkwijze als de inhoud. Mijn conclusie uit de gesprekken is dat er onderling vertrouwen is en dat we samen blijven werken aan een stabiele coalitie en raad. Door de komst van FvD moet een en ander weer samen gaan werken en uit het gesprek met de lijsttrekker van FvD is gebleken, is dat ook een wens van FvD. Praten en discussiëren over de inhoud en niet op de man/partij.

Ter voorbereiding op het gehele formatieproces heb ik daarnaast gesprekken gevoerd met burgemeester Marjan van Kampen en gemeentesecretaris Eva van der Bruggen.

Al tijdens de gesprekken realiseerde ik mij dat mijn rapportage op verschillende manieren ontvangen kan worden. Vrijwel alle partijen hebben uitgesproken deel te willen nemen aan de coalitie, maar het vormen van een coalitie betekent automatisch dat sommige partijen in de oppositie terechtkomen. Gezien de uitgesproken ambities van de meeste partijen begrijp ik dat het voor sommigen teleurstellend kan zijn als mijn advies niet in lijn ligt met hun verwachtingen.

Mijn uitgangspunt is dat mijn advies bijdraagt aan een vlotte start van de coalitievorming. Daarbij wil ik benadrukken dat de delegaties, los van elkaar, aangaven dat de raad in het formatieproces en in de komende jaren eerder en beter betrokken moet worden.

In dit verslag geef ik in hoofdlijnen weer wat de uitkomsten zijn van de gevoerde gesprekken. De standpunten en uitspraken van partijen zijn mijn interpretatie van deze

gesprekken en van de ontvangen documenten, zoals verkiezingsprogramma's en stukken die tijdens de gesprekken zijn overlegd. De gesprekken verliepen in een constructieve en open sfeer.

Verkiezingen 2026

Terugkomend op de verkiezingen was de basis duidelijk. We mogen best trots zijn als gemeente dat we een opkomstpercentage hebben gehad van **57,1%**. Bij de verkiezingen in 2022 was dit **51,7%**.

De verkiezingsuitslag leidt tot de volgende zetelverdeling in de raad (volgorde op basis van verkiezingsuitslag):

Partij	ZETELS 2022	ZETELS 2026	STEMMEN 2022	STEMMEN 2026	VERSCHIL IN % STEMMEN
JessLokaal	6	6	3.790	4.537	+1,2%
CDA	7	6	4.763	4.364	-4,4%
VVD	4	4	2.494	3.195	+1,7%
GL-PvdA	4	4	3.361	3.155	-2,7%
FvD	0	3	0	2.637	+11,7%
Senioren Partij	5	3	3.127	2.082	-6,4%
D66	1	2	1.064	1.498	+1,3%
Wens4U	1	1	740	715	-0,5%
SP	1	0	762	429	-1,9%

Aan de verkiezingen deden negen politieke partijen mee. Zoals nagenoeg bij alle verkiezingen, zijn ook deze keer de nodige verschuivingen te constateren. De meest opvallende verschuiving is het verdwijnen van de SP en de komst en winst van FvD met 3 zetels. Daarnaast is het opvallend dat het aantal eenpersoons fracties van 4 gedaald is naar 1, dat wordt veroorzaakt door de samenvoeging GroenLinks en PvdA, de winst D66 van 1 naar 2 zetels en het vertrek van SP uit de gemeenteraad. De huidige coalitie had totaal 22 zetels en is gedaald naar 19 zetels. Hierdoor heeft de huidige coalitie de meerderheid behouden.

Het is voor mij een eer en genoegen geweest om als verkenner te mogen optreden.

Hans Kröger

Opdracht

Direct na het bekend worden van de verkiezingsuitslag voor de gemeenteraadsverkiezingen, heeft de grootste partij, JessLokaal, het initiatief genomen om een proces op te starten voor de vorming van een nieuw gemeentebestuur. Het is in Schagen gebruikelijk dat de grootste partij de leiding neemt in het voeren van de onderhandelingsgesprekken en het aanwijzen van een formateur. Uiteraard kan de eerste ronde ook leiden tot het aanstellen van een informateur.

Als verkenner ben ik aan de slag gegaan met de opdracht en heb ik met alle politieke partijen, griffier, burgemeester en gemeentesecretaris gesproken. Als leidraad van de gesprekken gold dat deze gevoerd werden aan de hand van een vragenlijst, waar de hoofdvragen uit mijn opdracht waren verwerkt:

1. Wat is de meest passende en gedragen bestuursvorm voor de gemeente Schagen?
2. Welke samenstelling van een nieuwe coalitie is kansrijk? Hierbij is ook gekeken naar stabiliteit binnen het College en raad en zijn er majeure Thema's, onderwerpen die voor belang zijn voor eventuele deelname aan coalitieonderhandelingen.
3. Hoe ziet men de Samenwerking in het College, coalitie en gemeenteraad.

Omdat JessLokaal veel waarde hecht aan een open en transparant proces, is de opdracht aan mij als verkenner openbaar in een openbare bijeenkomst met de lijsttrekkers op 19 maart 2026 medegedeeld en zal dit verslag voor alle partijen gelijktijdig openbaar worden gemaakt.

Duiding verkiezingsuitslag

Alle partijen gaven aan dat ze blij waren dat het opkomstpercentage is gestegen. Opvallend is dat gedurende de gesprekken veel gesproken werd om nog beter in contact te komen met inwoners. Sommige partijen zien dat als een belangrijk item. Hierbij is door verschillende partijen ook expliciet de aandacht gevraagd voor de participatieprocessen.

Partijen verschillen van mening over de duiding van het aantal behaalde stemmen en de betekenis voor een nieuw te vormen coalitie. Zo zijn er tal van opties denkbaar om tot 15

zetels, een meerderheid in de raad, te komen. Dit kan 'over links', 'door het midden' en 'over rechts'. Daarover verschillen de partijen onderling wel in.

Ondanks dat de coalitie de meerderheid heeft behouden, waren er verschillende partijen die aan hebben gegeven dat de huidige coalitie niet het beeld geeft van de verkiezingen. Ook is gekeken naar de optie om met 3 partijen verder te gaan.

Te verkiezen bestuursvorm

Vraag 1 van de meegegeven opdracht luidt: Wat is de meest passende en gedragen bestuursvorm voor de gemeente Schagen?

Bij het stellen van de vraag of partijen een voorkeur hebben voor een bepaalde bestuursvorm is conform de opdracht vooral gesproken over het besturen met een raadsakkoord, raadsagenda, een coalitieakkoord of een combinatie daarvan.

De meeste partijen geven aan dat de oppositie in het komende proces meer moet worden betrokken dan in de afgelopen jaren. Hoewel er consensus bestaat over het belang van meer betrokkenheid, verschillen de partijen over hoe dit concreet ingevuld moet worden en welke uitwerking dit zal hebben. Sommige partijen zijn voorstander van een raadsakkoord, terwijl andere partijen hier juist niet enthousiast over zijn. De partijen die het raadsakkoord wel steunen, erkennen dat het nu nog te vroeg is om zo'n akkoord te sluiten, mede omdat daar de betrokkenheid van alle partijen voor nodig is.

Wel is er meer enthousiasme dan in 2022 over het werken met raadsakkoorden. Maar de uitleg van wat een raadsakkoord precies inhoudt, verschilt per partij. Daar tegenover staat dat enkele partijen wel ruimte zien voor de raad naast het coalitieakkoord, waarbij de raad zelf onderwerpen aandraagt, zoals burgerparticipatie. Het coalitieakkoord zou zich moeten richten op hoofdlijnen, zodat er ruimte blijft voor open discussie. Het raadsakkoord wordt voor nu beschouwd als een te vroege stap.

Bij het doorvragen gaven enkele partijen aan dat een coalitieakkoord, aangevuld met een 'raadsagenda met daarin opgenomen raadsthema's', wel een stap is in de goede richting. Dit houdt in dat een aantal onderwerpen of thema's door de hele raad worden geagendeerd en besproken, die niet zijn uitgewerkt in het coalitieakkoord. Vrijwel alle partijen vinden dat een coalitieakkoord op hoofdlijnen beter aansluit bij een raadsagenda met raadsthema's dan een traditioneel coalitieakkoord, dat minder ruimte biedt voor inbreng van de raad.

Wanneer je de keuze maakt voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen dien je ook nadere afspraken te maken over de details, ofwel over de uitvoering. Op basis van een akkoord

op hoofdlijnen, zal het College en het werkkapparaat een 'uitvoeringsprogramma' opstellen en aan de raad aanbieden voor de behandeling van de definitieve begroting. In het uitvoeringsprogramma worden de budgetten, het tijdsprogramma en de te nemen stappen vastgelegd. Dit programma moet jaarlijks worden geëvalueerd en besproken binnen de gemeenteraad. Het coalitieakkoord mag niet volledig vastliggen voor de komende vier jaar; er moet ruimte blijven voor aanpassing en voor de inbreng van de coalitie en de oppositie.

Op basis van alle gesprekken en stukken de volgende conclusies getrokken:

- Een raadsakkoord is voor de gemeente Schagen nog te vroeg.
- Het is belangrijk dat de coalitie de oppositie er nog meer bij betreft ook gedurende het proces van het opstellen van een coalitieakkoord. Bij de vorige coalitie is aan het einde gevraagd om input.
- Een coalitieakkoord op hoofdlijnen in combinatie met een 'raadsagenda met raadsthema's' wordt breed gedragen. In deze 'raadsagenda met raadsthema's' worden onderwerpen geagendeerd die vervolgens raad breed worden besproken. Deze onderwerpen worden niet uitgewerkt in het coalitieakkoord. Binnen de raad moeten hierover afspraken worden gemaakt over de bewaking. Net als de lange termijn agenda, is het mogelijk om deze bewaking neer te leggen bij de agendacommissie.
- Onderwerpen die genoemd zijn: (burger)participatie, betrekken groepen inwoners die zich nu onvoldoende gehoord voelen, gesprekken met dorpsraden en kaders samen met dorpsraden opstellen over hun rol, functie, wijze van participatie van dorpsraden, verantwoording afgeven richting de inwoners en verantwoordelijkheden. Ik kan mij voorstellen dat deze discussies worden voorbereid door een breed samengestelde raads werkgroepen.

Hierbij nog enkele punten uit de gesprekken, waar ik als verkenner niets mee kan doen, maar wel relevant zijn om eens goed te bespreken en te beoordelen

Enkele partijen geven aan dat het noodzakelijk is om de gemeenteraad meer en vroegtijdig te betrekken bij onderwerpen waar de raad meer betrokken bij dient te worden. Het advies is om de huidige BOB- werkwijze eens te gaan evalueren en kijken in hoeverre de eerste B-Beeldvorming betere aandacht kan krijgen eventueel samen met de klankbordgroepen evalueren, met als doel de raadsleden nog meer aan de voorkant te betrekken.

Ook wordt door een enkele partij de aandacht gevraagd, welke regionale afspraken hebben we als gemeente en wat is de rol hierbij voor de gemeenteraad? Dit laatste punt heb ik meegenomen in mijn gesprek met de gemeentesecretaris, zie hierboven.

Dit zijn vraagstukken die deels buiten mijn opdracht vallen, maar het advies is wel om dit op te nemen en budget vrij te maken om hierover met de raad, adviesorganen etc. eens van gedachten te wisselen.

Politiek-bestuurlijke ontwikkelingen binnen Schagen

Vraag 2 van de opdracht luidt: Welke samenstelling van een nieuwe coalitie is kansrijk?

Hiervoor is tijdens de gesprekken gebruik gemaakt van de volgende ondersteunende vragen:

- Welke politieke keuzes liggen voor en wat zijn gevoelige onderwerpen?
- Wat zijn de wensen van partijen?
- Met wie willen ze samenwerken en met wie niet? Wat zijn kansrijke collegevarianten?
- Zijn er binnen jullie partij thema's die (mogelijk) moeilijk liggen bij andere partijen, en hoe gaan jullie straks om met deze kwesties tijdens de onderhandelingen?

Een algemene wens over de coalitievorming

Vanuit de partijen kwamen diverse zaken aan de orde. Van stappen maken op het gebied van klimaat en duurzaamheid tot aan het betrekken van burgers bij besluitvorming. Maar ook kwamen partijen met de wens om duidelijkheid met name op de thema's wonen,

klimaat/ energietransitie en burgerbetrokkenheid. Een slagvaardig college is nodig om meters te maken. Hiervoor moeten op essentiële punten goede afspraken worden gemaakt. Het idee is om gewenste resultaten en doelen te beschrijven en de weg ernaar toe aan de raad overlaten. Jaarlijks kijken of het akkoord nog klopt. Ook bespreken met raad en samenleving.

Coalitievorming:

Hier zie ik ook belangrijke verschillen. Dat heeft alles te maken met de politieke keuze, gaan we over links midden of over rechts. Een krappe meerderheid is mogelijk, maar als voorkeur wordt door de meeste partijen uitgesproken om te werken aan een bredere coalitie.

Alle partijen hebben aangegeven eventueel deel uit te willen maken van de coalitie. Geen enkele partij heeft gesproken over de mogelijkheid van een minderheidscoalitie. De meeste partijen geven de voorkeur voor een brede coalitie, waarbij de ze erkennen dat er wel een aantal inhoudelijke obstakels zijn. Vrijwel alle partijen noemen als belangrijke thema's de Openbare ruimte, energietransitie, financiële lasten, woningbouw, zorg en burgerbetrokkenheid. Hier bestaan wel de nodige inhoudelijke verschillen. In de verschillende gesprekken werd ook de betrouwbaarheid uitgesproken als een hindernis om te komen tot een stabiele samenwerking.

Ik heb aan alle partijen gevraagd of ze majeure thema's verwachten en wat ze graag als onderwerp opgenomen willen hebben in een coalitieakkoord. Hieronder heb ik de 'verschillen' opgenomen die ik uit de gesprekken heb gehaald. De meeste geeft geen zorg, daar komen de politieke partijen samen wel uit, maar er zijn er ook een aantal, waar partijen verder van elkaar af staan.

- Input van inwoners van groot belang (hierbij is de uitkomst van het burgerberaad geen specifiek onderdeel). Maar wel dat een volgend burgerberaad beter moet worden gekanaliseerd en minder breed wordt ingezet;
- Opvallend is dat zorg en WMO niet een belangrijk item is. Punten die op dit gebied zijn benoemd zijn dat goede zorg centraal moet zijn en dat niet de markt moet bepalen, vooral in jeugdzorg. Woonlasten laag houden, OZB niet structureel verhogen boven inflatie. Inkomsten verhogen kan via toeristenbelasting is door een partij opgenoemd, met daarbij de opmerking dat een mogelijkheid moet komen om twee vormen van toeristenbelasting te komen, campings en hotels en vakantiehuizen;
- De realisatie van een (definitieve) AZC in Schagen is bij de meeste partijen blijkbaar geen groot politiek item meer, de spreidingswet zal hierbij leidend zijn

geweest. Over de toekomstige ontwikkelingen, waar, hoe groot, spreiding binnen de gemeente en een definitieve vestiging is nog wel een verschil van inzicht, maar buiten FvD, voor alle partijen bespreekbaar.

- Inzetten op armoedebestrijding en signalering van armoede en betaalbaarheid energielasten is een onderwerp die enkele partijen hoog zetten en andere partijen daar op nuance over verschillen, maar dat zal verder niet leiden tot een lastig onderwerp.
- Over woningbouw is iedere partij duidelijk, dat moet gebeuren. Er zijn wel verschillende standpunten over de realisatie, dan moet je denken aan hoogbouw, huisvesting voor ouderen in de stad Schagen zelf en/of in de kernen tot in het coalitieakkoord meer output opnemen over de realisatie (grondbeleid) voor woningbouw binnen de gemeente;
- Gewasbestrijdingsmiddelen gebruik is wel een item waar verschillend over wordt gesproken. Het verschil is dat partijen van mening zijn dat we geen extra regels moeten opstellen binnen de gemeente en de landelijke (Europese) wet- en regelgeving moeten volgen tot eigen instrumenten opstellen als gemeente die verder reiken dan de landelijke (Europese) wet- en regelgeving;
- Diftar wel/niet invoeren is nog wel een discussie tussen partijen onderling, al is dit een minder zware discussie als in 2022;

Op basis van de beschikbare informatie (gesprekken en de verkiezingsprogramma's) zie je dat FvD en GL – PvdA programmatisch significant verschillen hebben op een paar onderwerpen met de overige partijen.

Kansrijke coalitie

Met alle partijen heb ik gesproken over een mogelijke coalitie. Daarbij ook gesproken over hun rol daarbij.

Bijna iedere partij heeft tijdens het gesprek aangegeven dat alles bespreekbaar was, alleen een coalitie met FvD werd door enkele partijen afgewezen. Hierbij werd opgemerkt dat dit niet de samenwerking binnen de gemeenteraad betreft, daar is FvD een gelijke partij. Tenslotte hebben ze 3 zetels binnen de gemeenteraad behaald en de kiezer heeft altijd gelijk. Dit is een belangrijk gegeven, wanneer we kijken naar de mogelijke bestuursvorm. Ik noem de meeste, omdat dit een onderwerp was die niet door alle partijen expliciet is benoemd en ik er verder ook niet naar heb gevraagd.

Bij het doorvragen kwamen er bij enkele partijen wel punten aan de orde, die heb ik hiervoor al expliciet genoemd.

Ik merkte dat bij de beoordeling dat door verschillende partijen teruggekeken werd naar de vorige periode, maar ook over de stabiliteit en samenwerking voor de komende vier jaar. Voor mij is tijdens de gesprekken duidelijk geworden dat de voorkeur voor alle partijen is om te komen tot een stabiele coalitie, waarbij samenwerking en vertrouwen onderling leidend is. Partijen moeten op elkaar aansluiten en elkaar vertrouwen.

Ik heb aan alle partijen gevraagd om een voorkeursvariant qua coalitie. Het overzicht dat ik hierdoor heb kunnen opstellen publiceer ik niet, omdat de nadere toelichting dan in dit advies ontbreekt en omdat ik geen verslagen hebt gemaakt kan ik dat ook niet nader toelichten. Daarnaast voegt dit niets toe voor mijn advies. Ik heb wel bij alle lijsttrekkers een terugkoppeling gevraagd over hun variant en ze in de gelegenheid gesteld om een 2^e variant toe te voegen.

Welke conclusie kan ik trekken uit deze variantenoverzichten?

- Alle partijen hebben in hun voorkeurvariant aangegeven dat JessLokaal en het CDA in de coalitie komen en een goede basis vormen.
- Het doorgaan van de huidige coalitie is mogelijk maar heeft bij sommige partijen niet de voorkeur.
- FvD is door een deel van de partijen uitgesloten op basis van grote programmatische verschillen.
- Over GL – PvdA is aangegeven dat ze programmatisch verschillen met het CDA en JessLokaal.
- Aantal partijen gaven aan dat bij de laatste verkiezingen er een ‘ruk’ naar rechts is gekomen en zijn van mening dat dit tot uitdrukking moet komen in de coalitie.
- D66, VVD en FvD zijn de winnaars van de laatste verkiezingen. Door verschillende partijen wordt hier aandacht voor gevraagd.
- Er zijn opmerkingen gemaakt in het kader van stabiliteit over GL-PvdA, fusiepartij en FvD, nieuw binnen de raad. In dit stadium is moeilijk te beoordelen hoe stabiel ze straks zijn in de raad en hun bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen.
- Alle partijen kiezen voor een coalitie met vier partijen.
- Wanneer we naar de voorkeursvarianten kijken dan zien we dat D66 en de VVD vier keer scoren, Senioren Partij en GL – PvdA drie keer.

Samenwerking

Vraag 3 van de meegegeven opdracht luidt: Hoe ziet men de Samenwerking in het College, coalitie en gemeenteraad.

Goede samenwerking begint met heldere gezamenlijke doelen. Naast inhoudelijke kennis is inzicht in rollen, timing en het bespreken van lastige onderwerpen essentieel binnen het politiek-bestuurlijke veld. Hierbij zijn de volgende vragen aan de orde gesteld:

- Hoe gaat jouw fractie om met andere partijen of bestuurders?
- Geef je de voorkeur aan openlijk kritiek geven of houd je liever rekening met iemands positie?
- Vind je het belangrijk om als coalitie één verhaal te hebben of hecht je veel belang aan het laten horen van een eigen geluid.

In de opdracht is aandacht gevraagd voor de samenstelling en continuïteit voor Het College, fractievoorzitters coalitie en raad. Nu is dat in dit stadium lastig te bepalen, alleen wanneer we kiezen voor een goede bestuurlijke samenwerking hebben we alle partijen gevraagd naar hun kandidaat wethouder. Ik ben niet in de positie om een oordeel te geven over de kwaliteit, maar ga, net als de voorkeursvarianten die ik zojuist hebt benoemd wel het overzicht afgeven aan de informateurs die ik in mijn advies ga voorstellen.

Duidelijk is wel dat partijen de behoefte houden om op bepaalde momenten nadrukkelijk hun eigen 'geluid' te laten horen. Maar dat alle partijen erkennen dat straks voor de komende vier jaar het coalitieakkoord door de ondertekenaars wordt beschermd en bewaakt, om daarmee ook rust te houden binnen de gehele gemeentelijke organisatie

Ik dank de lijsttrekkers voor de openheid die ze hebben getoond en er zijn ook namen genoemd van kandidaat wethouders, maar uit privacyoverwegingen vermeld ik deze niet. Van 2 partijen kan ik de kandidaat niet beoordelen, omdat die gegevens niet beschikbaar zijn gesteld, 1 partij omdat ze eerst moeten afwachten of ze in de coalitie komen en één partij moet intern nog een en ander intern bespreken en ook afwachten of ze deel gaan uitmaken straks van de coalitie.

Gesprek met de burgemeester en gemeentesecretaris

Raadsakkoord - Coalitieakkoord

De burgemeester geeft de nieuwe raad mee om na te denken over hoe hij als geheel beter in positie gebracht kan worden en wat hiervoor nodig is. Dit benadrukt het belang van een sterke en goed gepositioneerde gemeenteraad, die gezamenlijk kan bepalen waar de prioriteiten liggen en hoe het gemeentelijk beleid vorm krijgt.

De gemeentesecretaris geeft aan dat het werken met een raadsakkoord voor de organisatie in principe mogelijk is, maar waarschuwt voor het risico dat er meer discussie kan ontstaan wanneer zaken niet vooraf helder zijn afgesproken. Dit kan de voortgang van besluitvorming en uitvoering bemoeilijken, vooral als er geen duidelijke afspraken zijn gemaakt aan het begin van het proces. Daarnaast merkt de gemeentesecretaris op dat er een spanning kan ontstaan tussen het raadsakkoord en de Lange Termijn Planning van de organisatie.

Indien er wordt gekozen voor een coalitieakkoord, geeft de gemeentesecretaris de voorkeur aan een akkoord op hoofdlijnen met het benoemen van de gewenste resultaten. Vervolgens zal het College, samen met het werkapparaat, de budgetten, de manier van uitvoering en het tijdspad verder uitwerken in een uitvoeringsprogramma. Dit programma wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad en daarna verwerkt in de gemeentebegroting.

Gezamenlijk is er stilgestaan bij de wens om de gemeentebegroting meer in lijn te brengen met het coalitieakkoord. Dit vereist een nauwe samenwerking tussen de Raad, het College en de ambtelijke organisatie, zodat de begroting het gekozen beleid optimaal ondersteunt.

Regionale samenwerking rol/positie raad

In de gesprekken ging het uiteraard over de gemeente Schagen, maar soms werd er ook gesproken over alle regionale taken en verbindingen die we als gemeente hebben, denk hierbij van Regio-deal tot aan de Veiligheidsregio. Maar ook de RNN werd hierbij als democratisch orgaan benoemd, nu is het een soort commissie voor individuele gemeenten. Maar de wens bestaat om de rol en functie van de RNN binnen het regionale netwerk helderder te krijgen.

Om deze inzichten te bevorderen, is dit onderwerp ook besproken met de gemeentesecretaris. Zij gaf aan dat er binnen de gemeentelijke organisatie wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de verschillende regionale overheden waar de gemeente deel van uitmaakt, evenals de specifieke rol en functie die de gemeente, en in het bijzonder de gemeenteraad, hierin vervult. Dit draagt mijns inziens bij aan een beter

begrip van de regionale samenwerking en de positie van de gemeenteraad binnen deze netwerken.

Formatieproces

De burgemeester heeft aangegeven het prettig te vinden om tijdens het formatieproces haar input te leveren, met name op het gebied van portefeuillevverdeling. Zij is bereid om, indien daar behoefte aan is, een actieve bijdrage te leveren aan het proces. Daarbij benadrukt de burgemeester dat zij haar rol onafhankelijk invult, zodat zij objectief en zonder belangenverstrengeling kan adviseren.

De gemeentesecretaris benadrukt het belang van betrokkenheid van de ambtelijke organisatie bij het formatieproces. Hierdoor kan er advies worden gegeven over de haalbaarheid en financiële consequenties van de verschillende voorstellen. De gemeentesecretaris stelt zich beschikbaar om, waar nodig met ambtenaren, thema's toe te lichten of voorstellen te beoordelen op uitvoerbaarheid. Daarnaast is zij bereid om, indien gewenst, de stand van zaken rond de organisatieontwikkeling te verduidelijken. Zij wil ook graag deelnemen aan besprekingen rondom het coalitieoverleg, mits haar aanwezigheid van toegevoegde waarde is voor het proces.

Advies

Gehoord hebbend alle partijen geef ik het volgende adviezen:

Coalitievorming

1. **Gezien de brede keuze voor JessLokaal en CDA is mijn advies dat de lijsttrekkers van de beide partijen nu als informateur verder gaan.**
2. **Start de formatie met het verkennen van een coalitie van JessLokaal en het CDA met Senioren Partij, VVD of D66.**
3. **Omdat er een bredere coalitie gewenst is, verken dan direct of het mogelijk is om met VVD, D66 en/of de Senioren Partij tot een inhoudelijk vergelijk te komen over de belangrijke onderwerpen over woningbouw, duurzaamheid/energietransitie, centrum Schagen autoluw, ontwikkeling Schagen-Oost, huisvesting voor een AZC in het kader van de spreidingswet en lastenontwikkeling. Tijdens de gesprekken met de verkenner gaf dit geen (directe) problemen.**
4. **Wanneer deze combinatie onvoldoende perspectief geeft op het ontwikkelen van een stabiel coalitieakkoord, verken dan een coalitie zonder vierde partij of met Gl - PvdA of Wens4U (in die volgorde).**

Opstellen coalitieakkoord

1. **Ontwikkel een coalitieakkoord op hoofdlijnen met daarnaast aan soort 'raadsagenda met raadthema's' waarin een aantal opgaven worden genoemd die raad breed worden opgepakt. Deze onderwerpen worden niet uitgewerkt in het coalitieakkoord. Zoek in eerste instantie onderwerpen waar inwoners, verenigingen, dorpsraden of adviesorganen bij betrokken kunnen worden.**

Aanstellen en opdracht voor de Formateurs

2. **Stel in een overleg met de lijsttrekkers vast wie het beste kan (kunnen) optreden als formateur(s).**
3. **Geef de optie aan de formateurs voor mogelijkheden voor burgers, ondernemers en organisaties om hun inbreng in het formatieproces te leveren;**
4. **Maak gebruik van het aanbod van de gemeentesecretaris om ondersteuning aan te bieden in het formatieproces;**
5. **Werk aan een coalitieakkoord op hoofdlijnen en zorg dat het nieuwe College samen met het werkapparaat binnen 5 maanden met een uitvoeringsprogramma komt met hierin opgenomen tijdspad, budgetten en**

wat wordt uitgevoerd (dat betekent aanpassen gemeentelijke begroting, afstemmen op het coalitieakkoord en LTP aanpassen);

6. Geef aan dat de formateurs gedurende het formatieproces regelmatig terugkoppelen aan raad en burgemeester, zodat de partijen die niet aan de formatietafel zitten desgewenst suggesties kunnen meegeven.
7. Betrek de ambtelijke organisatie bij het formatie- en schrijfproces. Hierover zijn al gesprekken met de gemeentesecretaris en zij wil erbij betrokken worden en zal bij bepaalde onderwerpen zorgdragen voor ambtelijke ondersteuning.
8. Zorg er bij de invulling van de wethouder posities voor dat er een stabiel, deskundig en slagvaardig team gevormd wordt. Betrek hierbij de burgemeester.

Verdere uitwerking na het opstellen coalitieakkoord en invulling College

1. Zorg er samen voor dat de gemeentelijke begroting ook het coalitieakkoord volgt, dat betekent aanpassingen van de hoofdstukken, zodat dit jaarlijks onderwerp van gesprek gaat worden;
2. Stel een goede procedure op voor de raadthema's, zorg dat deze procedure wordt bewaakt en evalueer deze jaarlijks als raad;
3. Onderzoek als raad of deze procedure ook gebruikt kan worden bij nieuwe opgaven gedurende de komende 4 jaar;
4. Actualiseer de raadsagenda over de raadsthema's regelmatig zodat deze actueel blijft. Dit versterkt de brede samenwerking in de raad. Maak hier afspraken over wie 'beheerder' wordt voor deze bewaking, denk hierbij aan de agendacommissie of het presidium.